

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
INS Matadepera

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

(Actualització 2018/19)

INSTITUT MATADEPERA

ÍNDEX

Projecte Lingüístic de l'Institut Matadepera

1. Introducció	2
2. Finalitats lingüístiques del centre	4
3. El tractament de les llengües a l'Institut Matadepera	5
3.1 Les llengües catalana i castellana	6
3.2 Les llengües estrangeres	8
4. Alumnat nouvingut	10

Projecte Lingüístic de l'Institut Matadepera

1. Introducció

El present projecte lingüístic s'ajusta al que estableixen els articles 10, 11, 12 i 16 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, i l'article 5.1.e) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en el seu Títol II del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i a l'article 14 determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre. L'Institut Matadepera és l'únic Institut públic de la població de Matadepera. L'alumnat de l'Institut és majoritàriament resident a Matadepera, però també acull alumnes d'altres poblacions, sobretot de Terrassa. L'alumnat de l'Institut Matadepera és divers i té unes necessitats i interessos diversos. Si en fem una mitjana, trobem un alumnat amb unes expectatives familiars força altes pel que fa als seus estudis i amb un nivell socioeconòmic majoritari mig o, fins tot, alt. Molt sovint, algun dels progenitors té estudis universitaris. El català és la llengua materna en la majoria dels casos, i quasi sempre els alumnes arriben amb un domini similar del castellà i del català. Normalment, hi ha un gran interès familiar per l'aprenentatge de llengües estrangeres. Malgrat això, la mitjana no explica com és tot l'alumnat que s'hi troba, ja que en tots els aspectes es troba alumnat amb característiques ben diferents a les majoritàries i tots ells han de rebre la millor educació possible.

Des de la primera dècada del mil·lenni, el centre treballa la promoció de la lectura a través de la Biblioteca escolar. Inicialment formant part del programa d'innovació educativa punt.edu i després (i fins ara) amb el suport d'una bibliotecària que aporta l'AMPA. A més, funciona una petita comissió de Biblioteca que va fent propostes de dinamització per promoure el gust per la lectura en coordinació amb el departament de llengües (que inclou les especialitats de llengua catalana i castellana).

Pel que fa a la promoció de l'aprenentatge de les llengües estrangeres, des de fa diversos anys, el centre té una comissió PILE (Pla d'Impuls a les Llengües Estrangeres) que és la

responsable de dinamitzar l'aprenentatge de l'anglès i el francès dins i, sobretot, fora de les matèries específiques de llengües estrangeres. És l'encarregada, entre altres coses, de promoure intercanvis lingüístics, la participació en projectes europeus i, en general, la que intenta generar oportunitats de posar en pràctica en situacions quotidianes els aprenentatges en llengües estrangeres. Hi participen professors de quasi totes les especialitats (lingüístiques i no lingüístiques).

A part d'això, el centre forma part del Programa GEP (Generació Plurilingüe) des del curs 2016-2017, amb la participació de dues professores de matèries no lingüístiques, que s'han format per liderar la implementació d'activitats tipus AICLE (Aprentatge integrat de Continguts i Llengua Estrangera) a les diferents matèries. Les professores responsables de la participació en el GEP, formen part de la Comissió PILE i actuen coordinadament amb aquesta.

Dues de les places amb el perfil específic que té actualment el centre en el disseny de plantilla (a l'especialitat de Biologia i geologia) ho són per procurar un millor aprenentatge de l'anglès.

El centre forma part, des del curs 2016-2017, de la mostra representativa del programa de transformació educativa Escola Nova 21 i, des d'un any abans, de grups de treball de centres en procés de transformació o de centres innovadors de l'Institut de Ciències d'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Això és indicatiu que es tracta d'un centre en procés de transformació que procura, entre altres coses, posar l'alumnat al centre del procés d'aprenentatge, treballar els continguts de manera tan integrada i contextualitzada com sigui possible, personalitzar els aprenentatges per aspirar a una major inclusivitat o treballar els quatre pilars de l'aprenentatge: aprendre a conèixer, fer, ser i conviure. Aquestes característiques influeixen decisivament en tots els aspectes pedagògics del centre, inclòs, evidentment, la manera de treballar les diverses llengües.

2. Finalitats lingüístiques del centre

- a) El llenguatge és la base del coneixement, de l'aprenentatge i de la comunicació. Ha de ser vist a l'institut com a eina de desenvolupament del propi pensament i com a necessari per a la transmissió de sentiments.
- b) S'implicarà l'alumnat en el respecte per la diversitat lingüística i en la presa de consciència de la riquesa que representa aquesta pluralitat.
- c) La llengua s'aprèn des de totes les àrees del currículum. Caldrà integrar els objectius d'ensenyament de la llengua amb els objectius d'ensenyament de les diferents àrees del currículum i concretar acords interdisciplinaris per a l'aprenentatge i l'avaluació.
- d) La llengua de redacció i d'exposició del Treball de Recerca de Batxillerat serà principalment el català, però amb la corresponent justificació argumentada (tema relacionat amb una de les altres llengües, poc temps d'aprenentatge previ del català, treball realitzat amb grups de treball que usin una altra de les llengües que s'utilitzen al centre, etc) també es pot realitzar en qualsevol altra de les llengües que s'ensenyen al centre.
- e) Promoure activitats interllengües que donen sentit, motiven i enriqueixen les relacions: viatges, intercanvis, recitals poètics, exposicions orals, lectures, audicions, cinema, conferències amb debat, etc.
- f) Fomentar la llengua oral des de totes les àrees, promovent les exposicions orals en tots els àmbits de l'ensenyament.
- g) Des de les assignatures de llengua es programarà l'assistència a espectacles, així com la participació en concursos literaris de diversa índole i els col·loquis amb escriptors i escriptores.
- h) És un objectiu prioritari del centre promoure el gust per la lectura, sobretot en les llengües cooficials.
- i) Les activitats externes contractades es faran en català, castellà o anglès segons es consideri convenient per cada cas i segons disponibilitat dels recursos.

3. El tractament de les llengües a l'Institut Matadepera

Tal com s'ha introduït anteriorment, el projecte educatiu del centre basa les activitats d'ensenyament/aprenentatge en els set principis de l'aprenentatge recollits per la OCDE (*"The nature of learning: using research to inspire practice"*, OCDE, 2010) i en conseqüència organitza el currículum procurant integrar matèries, llengües i estratègies d'aprenentatge. Procura contextualitzar les activitats i dur a terme activitats reals (Aprenentatge Servei, per exemple) que siguin d'utilitat per l'entorn proper.

Per tant, les llengües es treballaran sempre que sigui possible de manera integrada: conjunta i coordinada. Així, per exemple, la llengua catalana i castellana es treballen en el mateix àmbit a 1r i 2n d'ESO (àmbit de llengües) i de manera molt interrelacionada a 3r i 4t (amb activitats i projectes comuns i, a més, formant part de la franja de projectes globalitzats de 3r d'ESO). Els departaments de llengua catalana i castellana treballen de manera unificada (de fet, des del curs 2018-2019 en són un de sol).

Els projectes i les metodologies actives estan esdevenint la pràctica d'ensenyament / aprenentatge més habitual al centre. En aquesta forma de treball s'hi utilitza sovint més d'una llengua. Es procura que en la cerca d'informació els alumnes hagin de treballar amb recursos en català, castellà, anglès o francès. Així mateix, les produccions dels alumnes s'hauran d'adaptar a les necessitats reals de cada projecte i, en conseqüència, es podran fer en català, castellà, anglès o francès, segons sigui necessari per la lògica del propi treball, per les necessitats reals de la situació i per les llengües que calgui prioritzar en cada moment segons la programació que dissenya l'equip de professorat. Aquesta metodologia ens ha d'ajudar, sobretot, a la personalització dels aprenentatges i les activitats. Així, partint quasi sempre de la base del grup cooperatiu, és possible que en una mateixa aula i en un mateix projecte, els alumnes estiguin treballant (i aprenent) diverses llengües en el mateix moment.

Per tot això, es fa molt difícil d'establir percentatges d'ús d'una llengua i una altra en el dia a dia. Com a norma general es respectaran els següents criteris:

- a. El català és la llengua pròpia del centre i s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular de comunicació i d'aprenentatge.
- b. Es procurarà que cadascun dels alumnes tingui un domini similar de la llengua catalana i

castellana i, en funció d'això, es podrà modular la llengua amb què farà cadascun d'ells determinades activitats. Així mateix, el centre vetllarà perquè, en acabar les diferents modalitats del batxillerat, l'alumnat usi amb correcció les tècniques de comunicació oral i escrita en llengua catalana i castellana i empri els recursos bàsics dels llenguatges tècnics, literaris, científics i icònics adequats al tipus de missatge volgut.

c. Les estructures comunes de les llengües catalana i castellana es treballen de manera totalment coordinada. Es procurarà evitar repeticions sense coherència interna dels mateixos conceptes lingüístics, ja que això dificultaria als alumnes establir relacions entre aprenentatges i entre llengües.

d. El centre vetllarà perquè l'alumnat tingui un coneixement aprofundit de les característiques culturals, històriques, socials i lingüístiques que identifiquen la llengua i la literatura catalana i la castellana.

e. Es procurarà fer el màxim nombre possible d'activitats en anglès (utilitzant metodologia AICLE), ja que l'aprenentatge d'aquesta llengua es considera el major repte lingüístic al quals s'enfronten la majoria dels nostres alumnes a la secundària.

f. Es procurarà que el màxim nombre d'alumnes possible pugui aprendre el francès i fer-ho, si és possible, a un nivell similar al de l'anglès.

En acabar l'ensenyament secundari, l'alumnat ha de poder comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en una llengua estrangera, com a mínim (anglès o francès).

3.1 Les llengües catalana i castellana

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu. En finalitzar l'ensenyament obligatori s'ha de garantir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana.

La llengua catalana és l'eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe. És la llengua vehicular i d'aprenentatge a emprar normalment en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites, exposicions del professorat, material didàctic físic i virtual, llibres de text i activitats d'aprenentatge i d'avaluació, reunions, informes i comunicacions, la interacció entre els agents educatius i la formació.

És possible que a més de les hores de llengua castellana prescriptives, la llengua castellana

sigui la vehicular en algunes de les matèries optatives de 1r a 3r d'ESO i que s'utilitzi en determinades tasques, activitats o projectes dels àmbits transversals i en projectes globalitzats quan es consideri adient per garantir un aprenentatge suficient per part de l'alumnat.

Les mesures extraordinàries que s'hagin de prendre de manera personalitzada per garantir un correcte aprenentatge de les dues llengües s'aniran revisant i reorganitzant sovint per adaptar-se a l'evolució de l'alumnat.

El català és la llengua de treball i de relació del professorat i del personal laboral, entre ells i amb les altres instàncies del centre. El català és el vehicle d'expressió habitual entre els agents educatius del centre, com també ho és del personal d'administració i serveis de les activitats extraescolars (excepte, les que necessàriament han de fer-se en una altra llengua, com l'activitat de millora de l'anglès) i és la llengua de relació del centre amb l'AMPA i els representants de les famílies o persones tutores legals. Malgrat això, en les relacions orals amb les famílies de manera individualitzada es farà servir la llengua, o llengües, que facilitin al màxim la comunicació.

Els materials generals del centre i de les aules, com plafons d'anuncis i convocatòries, hauran de ser preferentment en català, com també ho serà el material de les aules específiques, les d'informàtica, audiovisuals, gimnàs, tecnologia, tallers i laboratoris. Per tant, el centre haurà d'assegurar que els recursos materials del centre (llibres, anuncis, convocatòries, jocs, audiovisuals, programari...) siguin preferentment en llengua catalana. Tot i així, el centre podrà tenir, quan ho consideri oportú, taulells específics en altres llengües.

La llengua catalana és la de la retolació i informació que es dona al menjador i a la cafeteria. També és la llengua d'atenció al públic dels professionals que hi treballen.

El castellà, com a llengua cooficial de Catalunya, ha de ser conegut en profunditat per tot l'alumnat de l'institut, que han d'adquirir-ne el coneixement i la correcció. Es garantirà una presència adequada de l'ensenyament del castellà en els plans d'estudi de l'ESO, de manera que tot l'alumnat, qualsevol que sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, ha de poder-lo utilitzar normalment i correctament al final de l'ESO.

Sempre que es demani explícitament es podran generar les documentacions oficials del centre en castellà. Així mateix, tot i que la llengua vehicular del centre sigui la catalana, el

castellà es pot fer servir sempre que es consideri necessari en les comunicacions internes i amb la comunitat educativa i les empreses i persones col·laboradores.

3.2 Les llengües estrangeres

El centre potenciarà l'ús de les llengües estrangeres, sobretot de la llengua anglesa, de la qual també s'oferiran, sempre que sigui possible, activitats extraescolars. La llengua vehicular i de comunicació habitual a les sessions d'aprenentatge de llengües estrangeres entre el professorat de llengües estrangeres i el seu alumnat és la llengua a assolir (anglès o francès), amb les excepcions puntuals que determini el professorat, sobretot en els primers nivells de l'ESO.

L'alumnat cursarà en tot l'ensenyament secundari l'anglès com a llengua estrangera obligatòriament, i podrà optar per una segona, el francès, si l'equip docent no detecta altres necessitats prioritàries per a l'assoliment de les competències bàsiques.

Si hi ha possibilitats de fer-ho i demanda, no es descarta oferir altres segones llengües estrangeres, com l'alemany.

L'anglès és la primera llengua estrangera del centre, i com a tal, el centre vetllarà perquè a l'ensenyament secundari l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en aquesta llengua, fent-los servir per comunicar-se i per organitzar els propis pensaments, i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge.

L'Institut Matadepera s'imposa com a objectiu a mitjà termini aconseguir que, al final de l'ESO, el percentatge d'alumnat que assoleix el nivell B1 del marc comú europeu de referència (MCER) sigui superior al 50% en llengua anglesa. Durant el batxillerat, l'objectiu consisteix a continuar la progressió ascendent per tal que la majoria de l'alumnat assoleixi el nivell B1 i que, l'alumnat que ja el tenia en acabar l'ensenyament secundari obligatori, assoleixi el nivell B2. Entre les accions destinades a aconseguir aquest objectiu es troben la impartició de matèries o d'activitats concretes en llengua anglesa en diverses matèries no lingüístiques i també en àmbits transversals o projectes globalitzats. També es procurarà la incorporació de la figura de l'assistent de conversa en les classes de llengües estrangeres i en les no lingüístiques que es facin preferentment en llengua estrangera.

En el marc d'aquest projecte, el centre promourà el treball conjunt de tot el professorat de les àrees lingüístiques i es promouran acords i criteris per a la bona pràctica en la

coordinació, la docència i el treball conjunt amb el professorat de matèries no lingüístiques, especialment en relació amb les metodologies integrades de llengües i de llengua i continguts. Es promouran activitats puntuals en anglès en diferents àrees d'ESO i Batxillerat, així com projectes de 3r d'ESO i en matèries optatives.

També en relació a la participació del centre en accions de col·laboració amb l'entorn es desenvoluparan, en la mesura del possible, activitats d'intercanvis, Erasmus, eTwinning, etc

A més a més, el centre farà difusió a l'entorn de les activitats i materials elaborats per a l'impuls del plurilingüisme, i gestionarà la visibilitat del projecte en els espais virtuals del centre educatiu, en el de les entitats de l'entorn proper i en xarxes internacionals de construcció col·lectiva del coneixement i l'expertesa docent.

4. Alumnat nouvingut

Es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos.

El centre elaborarà els plans individualitzats necessaris per l'alumnat procedent de fora del sistema educatiu de Catalunya, perquè el seu procés d'adaptació i integració sigui el més satisfactori i breu possible.

Les primeres actuacions en aquest procés d'adaptació aniran adreçades a l'adquisició d'una competència lingüística en català que li permeti integrar-se a les activitats del centre sense problemes. En el cas de l'alumnat que tampoc conegui el castellà, una vegada assolit aquest nivell mínim per seguir les classes, es començarà a fer un pla per a l'aprenentatge del castellà.

Pel que fa a l'alumnat d'intercanvi que arriba a passar un temps limitat a Catalunya, es pot organitzar el seu horari per tal que estiguin el màxim de sessions possibles en classes que es facin en la llengua que vulgui aprendre o practicar (molt sovint el castellà), però sense oblidar que els acostuma a interessar mantenir un grup de referència (que els ajuda a integrar-se) i que poden participar en activitats en llengua estrangera (ja sigui per aprofitar la seva expertesa o per aprendre-les millor).

Sempre que sigui pedagògicament possible, en acabar l'ensenyament secundari, aquest alumnat haurà de conèixer tant el català com el castellà de manera que sigui capaç de comprendre ambdues llengües i de produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat.

Es promouran accions d'intercanvi lingüístic voluntari per tal de fomentar l'aprenentatge de les llengües catalana i castellana, d'aprofitar el major coneixement que tenen de l'anglès o el francès els alumnes nouvinguts (quan sigui el cas) i per facilitar la seva integració al centre i a l'entorn social. En aquestes accions hi podran participar altres alumnes, docents, docents jubilats o voluntaris dels programes de voluntariat que promou l'Ajuntament de Matadepera.